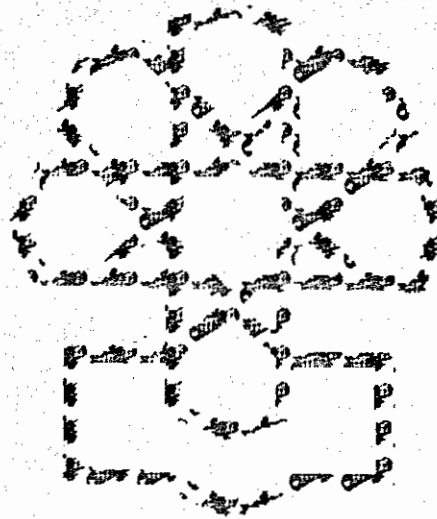

درباره لایحه داوری تجاری بین‌المللی

معاونت پژوهشی
شهریور ماه ۱۳۷۴

کار: دفتر بررسیهای حقوقی

کد گزارش: ۲۰۰۰۸۷۸

داوری تجاری بین‌المللی

عنوان لایحه

شماره ترتیب چاپ: ۱۱۶۳
شماره چاپ سابقه: ۱۳۳۹
شماره دفتر ثبت: ۳۷۳
تاریخ چاپ: ۱۳۷۴/۴/۲۲

مشخصات لایحه

کمیسیونهای ارجاعی: امور قضایی و حقوقی

مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی

کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع‌رسانی فارابی

مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی

کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع‌رسانی فارابی

شماره: ۴۴۶۷

تاریخ: ۱۲ / ۷ / ۷۶

شماره: ۴۴۶۴

تاریخ: ۷۴/۰۸/۱۵

مقدمه

در این گزارش صرفاً متن پیشنهادی لایحه داورى تجارى بين المللى تهيه شده توسط مركز پژوهشها كه پس از بررسى كارشناسى تهيه گرديده، ارائه مى شود. لازم به ذكر است درباره لايحه مزبور گزارشى قريب ۲۰۰ صفحه تهيه شده است كه قسمتهايى از آن در شماره هاى ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶ نشریه مجلس و پژوهش به چاپ رسیده است.

چنانكه نظر كميسيون محترم امور قضايى و حقوقى مبنى بر توضيح بيشتر مطلب باشد، كارشناسان آگاه به محض اطلاع جهت اداى توضيحات در جلسه كميسيون حضور خواهند يافت.

اظهار نظر كارشناسى

متن اصلاحى لايحه داورى تجارى بين المللى*

مقدمه توجيهى:

با عنایت به موقعیت جمهوری اسلامی ایران در خاورمیانه و همچنین در بین کشورهای عضو آکو و الحاق جمهوریهای تازه استقلال یافته شوروی سابق به آن که زمینه مساعدی را جهت ایجاد مراکز داورى در ایران ایجاد نموده است به منظور برخورداری از فواید حاصل از تاسیس مراکز یاد شده از قبیل سرعت بخشیدن به حل اختلافات تجارى بين المللى، تربیت داوران بين المللى ایرانی با تجربه و مؤثر در داوریهایی كه طرف آن ایرانی است، آشنایی داوران بين المللى مرتبط با مراکز داورى ایرانی با مقررات داخلی کشور كه رعایت بيشتر حقوق اتباع ایران را در اختلافات تجارى به دنبال خواهد داشت و نیز تشویق اتباع داخلی به حل و فصل اختلافات بين المللى از طریق مراجعه به داورى و کاهش تراكم كارهاى قوه قضائیه، پیشنهاد فوق جهت طى مراحل قانونى تقدیم مى شود:

فصل اول - مقررات عمومي

ماده ۱- قلمرو اجرا

- ۱- داورى اختلافات در روابط تجارى بين المللى اعم از خرید و فروش کالا و خدمات، حمل و نقل، بیمه، امور مالی، خدمات مشاوره ای، سرمایه گذاری، همکاریهای فنى، نمایندگی، حق العمل کاری، پیمانکاری و فعالیتهای مشابه مطابق مقررات این قانون صورت خواهد پذیرفت.
- ۲- کلیه اشخاصی كه اهلیت اقامه دعوا دارند مى توانند داورى اختلافات تجارى بين المللى خود را اعم از اینکه در مراجع قضايى طرح شده یا نشده باشد و در صورت طرح در هر مرحله كه باشد با تراضی، طبق مقررات این قانون به داورى ارجاع کنند.
- ۳- مقررات این قانون نسبت به تمامی داوریهایی كه حائز یکی از شرایط زیر باشند اعمال مى گردد:
الف) محل مرجع داورى در ایران باشد و احد از طرفین در زمان انعقاد توافقنامه داورى به

* - قسمتهايى كه به لايحه داورى تجارى بين المللى اضافه شده یا تغییر کرده در متن حاضر، پررنگتر مشخص شده است.

موجب قوانین ایران، تبعه ایران نبوده یا اقامتگاه وی در ایران نباشد.
ب) طرفین کتباً و به صراحت توافق کرده باشند که اختلاف آنان مطابق مقررات این قانون رسیدگی شود.

ماده ۲- تعاریف و قواعد تفسیر

تعریف اصطلاحاتی که در این قانون به کار رفته است به قرار ذیل می باشد:

- ۱- «داوری» عبارت است از رفع اختلاف بین متداعیین در خارج از دادگاه به وسیله شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی مرضی الطرفین و یا انتصابی.
- ۲- دآوری در صورتی «بین المللی» است که احد از طرفین در زمان انعقاد توافقنامه دآوری به موجب قوانین ایران تبعه ایران نبوده یا اقامتگاه وی در ایران نباشد.
- ۴- «داور» اعم از داور واحد و یا هیأت داوران است.

هدف منظور از «دادگاه» یکی از محاکم سازمان قضایی جمهوری اسلامی ایران است.

عدد هر یک از مقررات این قانون که به توافق موجود و یا آتی طرفین اشاره شده است، مراتب شامل مقررات دآوری مورد اشاره در آن توافق نیز خواهد بود.

۷- «عدل و انصاف» به معنای یکی از منابع دآوری تجاری بین المللی است که بر حسب آن، داور با توجه به روح قوانین و مقررات نظر می دهد.

۸- «کدخدامنشانه» به معنای یکی از منابع دآوری تجاری بین المللی است که بر حسب آن، داور به منظور فیصله اختلاف و بر اساس رعایت منافع هر دو طرف اختلاف، مبادرت به صدور رأی می کند.

ماده ۳- ابلاغ اوراق و اخطاریه ها

در صورتی که بین طرفین راجع به نحوه و مرجع ابلاغ اوراق مربوط به دآوری توافقی صورت نگرفته باشد، به یکی از طرق ذیل عمل خواهد شد:

- ۱- در دآوری سازمانی، نحوه و مرجع ابلاغ مطابق مقررات سازمان مزبور خواهد بود.
- ۲- داور می تواند رسماً نحوه و مرجع ابلاغ را مشخص کند بر اساس آن اوراق دآوری را برای طرفین ارسال دارد.

۳- خواهان دآوری می تواند درخواست دآوری را به طریق کتبی از قبیل نامه سفارشی دو قبضه، پیام تصویری، تلکس، تلگرام یا نظایر آنها برای طرف دیگر ارسال دارد. چنین درخواستی فقط هنگامی ابلاغ شده محسوب است که مخاطب به آن پاسخ دهد و یا بر اساس آن اقدامی به عمل آورد یا اینکه وصول آن به طرف ثابت شود.

ماده ۴- شروع جریان دآوری

- ۱- دآوری از زمانی شروع می شود که درخواست دآوری بر اساس مفاد ماده (۳) این قانون به خواننده دآوری ابلاغ شده باشد، مگر اینکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.
- ۲- جز در مواردی که ترتیب دیگری بین طرفین مقرر شده باشد، درخواست دآوری باید حاوی

نکات ذیل باشد:

الف - درخواست ارجاع اختلاف به داوری.

ب - نام و نشانی طرفین.

ج - بیان ادعا و خواسته آن.

د - شرط داوری و یا توافقنامه داوری.

درخواست داوری ممکن است حاوی اطلاعاتی در مورد تعداد داوران و چگونگی انتخاب آنان به شرح مذکور در فصل سوم این قانون و همچنین راجع به توافقنامه‌ها، قراردادها و یا قایعی که موجب بروز اختلاف شده است، باشد.

ماده ۵ - انصراف از حق ایراد

در صورتی که هر یک از طرفین با علم به عدم رعایت مقررات غیرآمره این قانون و یا شرایط قابل عدول توافقنامه داوری، داوری را ادامه دهد و ایراد خود را فوراً و یا در مهلتی که به این منظور تعیین شده است، اقامه نکند، چنین تلقی خواهد شد که از حق ایراد صرف نظر کرده است.

ماده ۶ - مرجع نظارتی

۱- انجام وظایف مندرج در ماده (۹)، بندهای (۲) و (۳) و (۶) ماده (۱۱)، بند (۳) ماده (۱۳)، بند (۱) ماده (۱۴)، بند (۳) ماده (۱۶)، ماده (۳۳) و ماده (۳۵) به عهده رئیس شعبه اول دادگاه عمومی، واقع در مرکز استانی که مقر داوری در آن قرار دارد و تا زمانی که مقر داوری مشخص نشده، به عهده رئیس شعبه اول دادگاه عمومی مرکز استان تهران است. تصمیمات رئیس دادگاه در این موارد قطعی و غیرقابل اعتراض است.

۲- هیچ دادگاهی نمی تواند در موضوعات مشمول این قانون دخالت کند، مگر در موردی که به موجب این قانون پیش بینی شده است.

۳- در داوری سازمانی انجام وظایف مندرج در بند یک این ماده به استثنای وظایف مندرج در مواد (۹) و (۳۵) به عهده سازمان داوری مربوط است. تصمیمات سازمان داوری در این موارد قطعی و غیرقابل اعتراض است.

فصل دوم - توافقنامه داوری

ماده ۷ - شکل توافقنامه داوری

توافقنامه داوری باید به صورت کتبی باشد. توافقنامه در صورتی کتبی است که طی سندی به امضای طرفین رسیده باشد، یا مبادله نامه، تلکس، تلگراف، یا نظایر آنها بر وجود توافقنامه مزبور دلالت نماید. یا یکی از طرفین طی مبادله دادخواست یا دفاعیه، وجود آنرا ادعا کند و طرف دیگر آنرا تکذیب ننماید. ارجاع به سندی در قرارداد کتبی که متضمن شرط داوری باشد نیز به منزله توافقنامه مستقل داوری خواهد بود.

ماده ۸ - توافقتنامه داوری و دعوای مطروحه نزد دادگاه

دادگاهی که دعوای موضوع توافقتنامه داوری نزد آن اقامه شده است باید در صورت درخواست یکی از طرفین تا اولین جلسه دادگاه، دعوای طرفین را به داوری احاله نماید، مگر اینکه احراز کند که توافقتنامه داوری باطل و ملغی الاثر یا غیر قابل اجرا می باشد.

طرح دعوا در دادگاه مانع شروع و یا ادامه جریان رسیدگی داوری و صدور رای داوری نخواهد بود.

ماده ۹ - توافقتنامه داوری و قرار تأمین یا دستور موقت

هر یک از طرفین، قبل یا حین رسیدگی داوری می تواند از رئیس دادگاه موضوع ماده (۶) صدور قرار تأمین و یا دستور موقت را درخواست نماید.

فصل سوم - ترکیب هیأت داوری

ماده ۱۰ - تعداد داوران

تعیین تعداد داوران بر عهده طرفین اختلاف است. در صورت عدم تعیین، هیأت داوری مرکب از سه عضو خواهد بود.

ماده ۱۱ - تعیین داوران

۱- طرفهای اختلاف می توانند با توجه و رعایت مقررات بندهای (۳) و (۴) این ماده در مورد روش تعیین داور توافق نمایند.

۲- در صورت نبودن چنین توافقی به ترتیب زیر اقدام خواهد شد:

الف - برای تعیین هیأت داوری، هر طرف، داور یا داوران خود را انتخاب می کند و داوران منتخب سرداور را تعیین خواهند کرد. چنانچه یکی از طرفین ظرف سی (۳۰) روز از تاریخ شروع داوری، داور خود را تعیین ننماید یا قبولی وی را تحصیل نکند یا اگر داوران منتخب، نتوانند ظرف سی (۳۰) روز از تاریخ انتخاب آخرین داور در مورد سرداور، توافق و قبولی وی را تحصیل نمایند، بنا به تقاضای یکی از طرفین، حسب مورد تعیین داور طرف ممتنع یا سرداور طبق مقررات ماده (۶) صورت خواهد گرفت.

ب - در داوری یک نفره، اگر طرفین نتوانند در مورد انتخاب داور به توافق برسند، داور بنا به تقاضای هر یک از طرفین توسط مرجع موضوع ماده (۶) تعیین خواهد شد.

۳- هر گاه بر اساس روش تعیین داور که مورد توافق طرفین قرار گرفته است، یکی از طرفین اقدام ننماید یا طرفین و یا داوران منتخب به توافق نرسند و یا اینکه شخص ثالث، اعم از حقیقی یا حقوقی به وظیفه ای که در این خصوص به وی محول شده است، عمل ننماید، هر کدام از طرفین می تواند برای اتخاذ تصمیم به مرجع موضوع ماده (۶) مراجعه نماید مگر اینکه طریق دیگری مورد توافق طرفین قرار گرفته باشد.

۴- مقام ناصب باید کلیه شرایطی را که طرفین در توافقتنامه برای تعیین داور مقرر داشته اند،

رعایت نموده و استقلال و بی طرفی داور را ملحوظ نماید. مقام ناصب در صورت عدم توافق طرفین نسبت به تعیین تابعیت سرداور یا داور ممتنع، سرداور را باید از اتباع کشور ثالث انتخاب نماید و داور طرف ممتنع، از بین اتباع کشور طرف دیگر منصوب نخواهد شد. علاوه بر این، اقامتگاه داوران و سایر روابط ایشان را با کشورهای بی طرفین اختلاف یا سایر داوران تبعه آن هستند، در صورتی که بر روی استقلال داور مؤثر باشد، باید مورد توجه قرار گیرد.

۵- هرگاه در توافقنامه داوری طرفین ملتزم شده باشند که در صورت بروز اختلاف شخص یا اشخاص معینی داوری نمایند و آن شخص و یا اشخاص نخواهند یا نتوانند به عنوان داور رسیدگی کنند، توافقنامه داوری ملغی الاثر خواهد بود مگر آنکه طرفین به داوری شخص یا اشخاص دیگری تراضی کنند یا به نحوی دیگر توافق کرده باشند.

۶- در مواردی که داوری بیش از دو طرف داشته باشد و طرفها به نحو دیگری توافق ننموده باشند هیأت داوری به ترتیب زیر تعیین خواهد شد:

الف- خواهان یک داور تعیین خواهد کرد و در صورت تعدد، خواهانها مشترکاً یک داور تعیین خواهند کرد. داور خوانده یا خواندگان نیز به همین روش تعیین می شود.

چنانچه خواهانها یا خواندگان در مورد داور خود به توافق نرسند داور هر یک از طرفین (خواهانها یا خواندگان) به وسیله مرجع موضوع ماده (۶) تعیین خواهد شد.

ب- تعیین سرداور بر عهده داوران منتخب است و در صورتی که به توافق نرسند سرداور توسط مرجع موضوع ماده (۶) تعیین می شود.

ج- هرگاه در مورد خواهان یا خوانده بودن یک یا چند طرف داوری، اختلاف باشد هیأت داوری مرکب از سه نفر به انتخاب مرجع موضوع ماده (۶) خواهد بود.

د- سایر موارد در داوریهای چند جانبه از جمله جرح و قصور تابع مقرراتی است که برای داوریهای دو جانبه مقرر شده است.

ماده ۱۲- موارد جرح داور

۱- «داور» در صورتی قابل جرح است که اوضاع و احوال موجود باعث تردیدهای موجهی در خصوص بی طرفی یا استقلال او شود، و یا اینکه واجد اوصافی که مورد توافق و نظر طرفین بوده است، نباشد. هر طرف صرفاً به استناد علی که پس از تعیین «داور» از آنها مطلع شده، می تواند داوری را که خود تعیین کرده و یا در جریان تعیین او مشارکت داشته است، جرح کند.

۲- شخصی که به عنوان داور پیشنهاد می شود باید هر گونه اوضاع و احوالی را که موجب تردید موجه در مورد بی طرفی یا استقلال او می شود، افشا نماید. «داور» باید از موقع انتصاب به عنوان «داور» و در طول جریان داوری نیز بروز چنین اوضاع و احوالی را بدون تأخیر به طرفین اطلاع دهد، مگر اینکه قبلاً آنان را از اوضاع و احوال مذکور مطلع نموده باشد.

ماده ۱۳- تشریفات جرح

۱- طرفین می توانند در مورد تشریفات جرح «داور» توافق نمایند.

۲- در صورت نبودن چنین توافقی، طرفی که قصد جرح «داور» را دارد بایستی ظرف (۱۵) روز از تاریخ اطلاع از تشکیل «داوری» یا اطلاع از هر گونه اوضاع و احوال مذکور در بند (۱) ماده (۱۳) دلایل جرح را طی لایحه‌ای به «داور» اعلام کند. «داور» در مورد جرح اتخاذ تصمیم می‌کند، مگر اینکه «داور» مورد جرح از سمت خود کناره‌گیری کند و یا طرف مقابل نیز جرح را بپذیرد.

۳- جرحی که بارعبایت تشریفات بندهای (۱) و (۲) این ماده به عمل آمده است اگر مورد قبول قرار نگیرد، طرفی که «داور» را جرح کرده می‌تواند ظرف سی (۳۰) روز پس از دریافت اخطار به حاوی تصمیم مربوط به رد جرح، از مرجع موضوع ماده (۶) درخواست نماید که نسبت به جرح، رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند. مادام که چنین درخواستی تحت رسیدگی است «داور» می‌تواند جریان داوری را ادامه دهد و رای نیز صادر کند.

ماده ۱۴ - قصور و یا عدم امکان انجام وظیفه

۱- اگر داور به موجب قانون یا عملاً قادر به انجام وظایف خود نباشد و یا بنا به علل دیگری موفق به انجام وظایف خود نباشد و یا بنا به علل دیگری موفق به انجام وظایفش بدون تأخیر موجه نشود، در صورتی که داور خود از سمت داوری کناره‌گیری کند یا اگر طرفین اختلاف بر خاتمه سمت داوری وی توافق نمایند، مسؤلیت وی خاتمه می‌یابد. چنانچه در تحقق موارد مذکور بین طرفین، اختلاف باشد هر یک از آنها می‌تواند از مراجع مذکور در ماده (۶) درخواست کند که در مورد ختم مأموریت داور مزبور، اتخاذ تصمیم نماید. این تصمیم قابل اعتراض نیست.

۲- صرف کناره‌گیری و یا موافقت طرف دیگر یا ختم مأموریت «داور» به معنای قبول اعتبار و صحت دلایل جرح، قصور، یا عدم قدرت بر انجام وظیفه نخواهد بود.

ماده ۱۵ - تعیین داور جانشین

هر گاه مأموریت یک «داور» به موجب مواد (۱۳) یا (۱۴) یا به علت کناره‌گیری، یا به لحاظ توافق طرفین در خصوص لغو مأموریت او و یا به جهات و دلایل دیگری خاتمه پذیرد «داور» جانشین مطابق مقررات حاکم بر تعیین داوری که تغییر یافته است، تعیین می‌شود.

فصل چهارم - صلاحیت «داور»

ماده ۱۶ - اتخاذ تصمیم در مورد صلاحیت

۱- «داور» می‌تواند در مورد صلاحیت خود و همچنین درباره وجود و یا اعتبار موافقتنامه داوری اتخاذ تصمیم کند. شرط داوری که به صورت جزئی از یک قرارداد باشد از نظر اجرای این قانون به عنوان موافقتنامه‌ای مستقل تلقی می‌شود، تصمیم «داور» در خصوص بطلان و ملغی الاثر بودن قرارداد فی نفسه به منزله عدم اعتبار شرط داوری مندرج در قرارداد نخواهد بود.

۲- ایراد به صلاحیت «داور» نباید موخر از تسلیم لایحه دفاعیه باشد. صرف تعیین «داور» و یا مشارکت در تعیین وی توسط هر یک از طرفین مانع از ایراد صلاحیت نخواهد بود ایراد به خروج «داور» از

حدود صلاحیت در جریان رسیدگی داورى باید به محض بروز آن عنوان شود «داور» می تواند در هر کدام از موارد مذکور، ایراد خارج از موعد را نیز بپذیرد، مشروط بر آنکه تأخیر را موجه تشخیص دهد.

۳- در صورت ایراد به اصل صلاحیت و یا به وجود و یا اعتبار توافقنامه داورى (جز در صورتی که طرفین به نحو دیگر توافق کرده باشند) «داور» باید به عنوان یک امر مقدماتی، قبل از ورود به ماهیت دعوا، نسبت به آن اتخاذ تصمیم کند، اتخاذ تصمیم در مورد ایراد خروج «داور» از حدود صلاحیت که سبب آن در حین رسیدگی حادث شود ممکن است در ضمن رأی ماهوی به عمل آید. چنانچه «داور» به عنوان یک امر مقدماتی به صلاحیت خود نظر بدهد هر یک از طرفین می تواند ظرف سی (۳۰) روز پس از وصول ابلاغیه آن از دادگاه مندرج در ماده (۶) درخواست کند که نسبت به موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید. این تصمیم قابل اعتراض نیست. مادام که درخواست مزبور در دادگاه تحت رسیدگی است «داور» می تواند به رسیدگی خود ادامه دهد و رأی نیز صادر کند.

ماده ۱۷ - اختیار «داور» برای صدور دستور موقت

«داور» می تواند در امور مربوط به موضوع اختلاف که محتاج به تعیین تکلیف فوری است، به درخواست هر کدام از طرفین دستور موقت صادر نماید، مگر آنکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند «داور» می تواند مقرر نماید که متقاضی تأمین مناسب بسپارد. در هر دو صورت چنانچه طرف دیگر تأمین بدهد که متناسب با موضوع دستور موقت باشد «داور» از دستور موقت رفع اثر خواهد کرد.

فصل پنجم - نحوه رسیدگی داورى

ماده ۱۸ - رفتار مساوی با طرفین

رفتار با طرفین باید به نحو مساوی باشد و به هر کدام از آنان فرصت کافی برای طرح ادعا یا دفاع و ارائه دلایل داده شود.

ماده ۱۹ - تعیین قواعد رسیدگی

۱- طرفین می توانند در مورد آیین رسیدگی داورى توافق نمایند.
۲- در صورت نبودن چنین توافقی «داور» با رعایت مقررات این قانون، داورى را به نحو مقتضی اداره و تصدی می نماید. تشخیص ارتباط، موضوعیت و ارزش هر گونه دلیل بر عهده «داور» است.

ماده ۲۰ - محل داورى

۱- داورى در محل مورد توافق طرفین انجام می شود. در صورت عدم توافق محل داورى با توجه به اوضاع و احوال دعوا، و سهولت دسترسی طرفین، توسط «داور» تعیین می شود.
۲- «داور» می تواند برای شور بین اعضاء، استماع شهادت شهود و کارشناسان طرفین، یا بازرسی کالا و سایر اموال و یا اسناد و مدارک، در هر محلی که خود مقتضی بداند تشکیل جلسه دهد، مگر اینکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.

ماده ۲۱ - زبان

- ۱- طرفین می توانند در مورد زبان یا زبانهای مورد استفاده در رسیدگی داور توافقی نمایند. در غیراین صورت، داور زبان یا زبانهای مورد استفاده در داور توافقی را تعیین می کند. توافق طرفین یا تصمیم داور در این مورد شامل هر گونه لایحه، مدرک و دلیل طرفین، مذاکرات جلسات رسیدگی، مراسلات داور و صدور رأی خواهد بود.
- ۲- داور می تواند مقرر نماید که ادله کتبی با ترجمه آنها به زبان یا زبانهای که مورد توافق طرفین قرار گرفته یا داور تعیین کرده است، همراه باشد.

ماده ۲۲ - دادخواست و دفاعیه

- ۱- خواهان باید ظرف مهلتی که طرفین توافق کرده اند یا توسط «داور» تعیین شده است، تعهدات یا جهات دیگری که به موجب آن خود را مستحق می داند، همچنین نکات مورد اختلاف و خواسته یا خسارت مورد درخواست را ارائه کند، و خواننده نیز باید دفاعیه خود در خصوص موارد مذکور را ظرف مهلت مورد توافق یا تعیین شده توسط «داور» تسلیم کند.
- طرفین می توانند کلیه مدارکی که مرتبط تشخیص می دهند و یا فهرست مدارک یا سایر ادله ای که در نظر دارند بعداً تسلیم کنند همراه با دادخواست یا دفاعیه خود تقدیم دارند.
- ۲- چنانچه بین طرفین ترتیب دیگری مقرر نشده باشد، هر یک از آنها می تواند دادخواست یا دفاعیه خود را در طول رسیدگی داور اصلاح یا تکمیل کند، مگر آنکه «داور» چنین اصلاح یا تکمیلی را به علت تأخیر یا تبعیض نسبت به طرف دیگر مجاز تشخیص ندهد.

ماده ۲۳ - جلسه استماع یا رسیدگی

- ۱- تشخیص لزوم تشکیل جلسه برای ارائه ادله و توضیحات بر عهده «داور» است لکن در صورتی که یکی از طرفین در زمان مناسب درخواست تشکیل جلسه نماید، برگزار نمودن جلسه استماع الزامی است مگر این که طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.
- ۲- «داور» باید تشکیل هر گونه جلسه استماع و یا جلسه رسیدگی برای بازرسی کالا و یا سایر اموال و یا مدارک طرفین را تا مهلت کافی به طرفین ابلاغ کند.
- ۳- کلیه لوایح، مدارک یا سایر اطلاعاتی که توسط یکی از طرفین به داور تسلیم شده باید به طرف دیگر ابلاغ گردد. همچنین گزارش کارشناس یا ارزیابی یا مدارکی که ممکن است، داور هنگام اتخاذ تصمیم به آنها استناد کند، باید به طرفین ابلاغ شود.

ماده ۲۴ - قصور هر کدام از طرفین

- ۱- چنانچه خواهان بدون عذر موجه در تقدیم دادخواست قصور کند، «داور» قرار ابطال درخواست داور را صادر خواهد کرد.
- ۲- در صورتی که خواننده بدون عذر موجه در تقدیم دفاعیه قصور کند «داور» رسیدگی را ادامه خواهد داد، بدون این که کوتاهی مزبور فی نفسه قبول ادعای خواهان توسط خواننده تلقی شود.

۳- اگر هر یک از طرفین از حضور در جلسه استماع و یا ارائه ادله مورد استناد خویش خودداری کند «داور» می تواند رسیدگی را ادامه دهد و براساس مدارک موجود به صدور رأی مبادرت کند.

ماده ۲۵ - ارجاع امر به کارشناس

«داور» می تواند در مواردی که لازم بداند موضوع را به کارشناسی ارجاع و مقرر کند که هر کدام از طرفین هرگونه اطلاعات مرتبط را در اختیار کارشناس قرار دهد و موجبات دسترسی وی را به مدارک مربوط، کالا، یا سایر اموال برای انجام بازبینی فراهم آورد، مگر این که طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند. در صورت درخواست یکی از طرفین و یا در صورتی که «داور» لازم بداند کارشناس باید پس از تقدیم گزارش کتبی، در جلسه استماع نیز شرکت کند و به سؤالات پاسخ بگوید، طرفین نیز می توانند به منظور ادای شهادت در خصوص نکات مورد اختلاف، کارشناس یا کارشناسانی را به عنوان شاهد خود معرفی کنند.

ماده ۲۶ - ورود شخص ثالث

هرگاه شخص ثالثی در موضوع داور برای خود مستقلاً حقی قائل باشد و یا خود را در محق شدن یکی از طرفین ذی نفع بداند، می تواند مادام که ختم رسیدگی اعلام نشده است وارد داور شود، مشروط بر این که توافقی و آیین داور و «داور» را بپذیرد و ورود وی مورد ایراد هیچ کدام از طرفین واقع نشود.

فصل ششم - ختم رسیدگی و صدور رأی

ماده ۲۷ - قانون حاکم

۱- «داور» بر حسب قواعد حقوقی که طرفین در مورد ماهیت اختلاف برگزیده اند، اتخاذ تصمیم خواهد کرد. تعیین قانون یا سیستم حقوقی یک کشور مشخص، به هر نحو که صورت گیرد، به عنوان ارجاع به قوانین ماهوی آن کشور تلقی خواهد شد. قواعد حل تعارض مشمول این حکم نخواهد بود، مگر این که طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.

۲- در صورت عدم تعیین قانون حاکم از جانب طرفین «داور» براساس قانونی به ماهیت اختلاف رسیدگی خواهد کرد که به موجب قواعد حل تعارض، خود مناسب تشخیص دهد.

۳- «داور» در صورتی که طرفین صریحاً اجازه داده باشند، می تواند براساس عدل و انصاف یا به صورت کدخدای منشانه تصمیم بگیرد.

۴- «داور» باید در کلیه موارد براساس شرایط قرار داد اتخاذ تصمیم کند، و عرف بازرگانی موضوع مربوط را مورد نظر قرار دهد.

ماده ۲۸ - سازش

چنانچه طرفین در جریان رسیدگی، اختلافات خود را از طریق سازش حل کنند، «داور» قرار سقوط دعوای داور را صادر می کند و چنانچه یکی از طرفین تقاضا کند و طرف مقابل اعتراض نکند، توافقی نامه

سازش را به صورت رأی داوری براساس شرایط مرضی الطرفین با رعایت مفاد ماده ۳۰ صادر می‌کند.

ماده ۲۹ - اخذ تصمیم توسط گروه داوران

در داوریهایی که توسط بیش از یک داور صورت می‌گیرد، هر تصمیم هیأت داوری باید با اکثریت اعضای هیأت داوری اتخاذ شود، مگر این که طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.

ماده ۳۰ - شکل و محتوای رأی

- ۱- رأی باید به صورت کتبی باشد و به امضای داور یا داوران برسد. در موردی که داور بیش از یک نفر باشد، امضای اکثریت کافی خواهد بود، مشروط بر این که علت عدم امضای دیگر اعضا ذکر شود.
- ۲- کلیه دلایلی که رأی بر آنها مبتنی است، باید در متن رأی آورده شود، مگر این که طرفین توافق کرده باشند که دلایل رأی ذکر نشود، یا رأی براساس شرایط مرضی الطرفین به موجب ماده ۲۸ صادر شده باشد.
- ۳- رأی باید حاوی تاریخ و محل داوری موضوع بند ۱ ماده ۲۰ باشد.
- ۴- پس از امضای رأی، رونوشت آن باید به هر یک از طرفین ابلاغ شود.

ماده ۳۱ - ختم رسیدگی

- رسیدگی داوری با صدور رأی نهایی یا به موجب دستور «داور» در موارد زیر خاتمه می‌یابد:
- ۱- استرداد دعوا توسط خواهان مگر این که خواننده بدان اعتراض ننماید و «داور» برای وی منافع مشروع و موجهی در حل و فصل نهایی اختلاف احراز نماید.
 - ۲- عدم امکان و یا عدم لزوم ادامه رسیدگی به دلیل دیگر به تشخیص «داور».
 - ۳- توافق طرفین در ختم رسیدگی

ماده ۳۲ - اصلاح و تفسیر رأی، رأی تکمیلی

- ۱- چنانچه مهلت دیگری میان طرفین توافق نشده باشد، ظرف سی (۳۰) روز پس از ابلاغ رأی:
 - الف- داور می‌تواند بنا به تقاضای هر یک از طرفین یا رأساً هر گونه اشتباه در محاسبه، نگارش و یا اشتباهات مشابه در رأی را اصلاح کند. نسخه‌ای از تقاضای مزبور باید برای طرف دیگر ارسال شود.
 - ب- چنانچه میان طرفین توافق شده باشد، هر یک از ایشان می‌تواند از داور درخواست کند که نکته مشخصی یا قسمتی از رأی را تفسیر کند. نسخه‌ای از تقاضای مزبور باید برای طرف دیگر ارسال شود. اگر داور چنین تقاضاهایی را موجه تشخیص دهد اصلاح یا تفسیر لازم را ظرف سی (۳۰) روز از وصول درخواست به عمل خواهد آورد. تفسیر رأی و رأی اصلاحی، جزئی از رأی محسوب می‌شوند.
- ۲- هر یک از طرفین می‌تواند ضمن ارسال اظهاریه برای طرف دیگر، ظرف سی (۳۰) روز از تاریخ ابلاغ رأی از داور تقاضا کند نسبت به ادعاهایی که اقامه کرده ولی در رأی مسکوت مانده است رأی تکمیلی صادر کند، مگر اینکه میان طرفین به نحو دیگری توافق شده باشد چنانچه داور این درخواست را موجه تشخیص دهد، ظرف شصت (۶۰) روز نسبت به صدور رأی تکمیلی اقدام می‌کند.
- ۳- داور می‌تواند در صورت لزوم مهلتی را که ظرف آن باید مطابق بند ۱ یا ۲ این ماده رأی را

تفسیر کند یا رأی تکمیلی صادر نماید، تمدید کند.

۴- مقررات ماده ۳۰ در مورد اصلاح، تفسیر و رأی تکمیلی لازم‌الرعایه است.

فصل هفتم - اعتراض به رأی

ماده ۳۳ - درخواست ابطال رأی

۱- رأی داور در موارد زیر به درخواست یکی از طرفین توسط مرجع موضوع ماده ۶ قابل ابطال است:

الف- یکی از طرفین فاقد اهلیت انجام معامله و ارجاع اختلاف به داور باشد.

ب- توافقنامه داور به موجب قانونی که طرفین بر آن توافقنامه حاکم دانسته‌اند معتبر نباشد و در صورت سکوت قانون حاکم، مخالف صریح قانون ایران باشد.

ج- مقررات این قانون در خصوص ابلاغ اخطاریه‌های تعیین داور یا درخواست داور رعایت نشده باشد.

د- درخواست کننده ابطال، به دلیلی که خارج از اختیار او بوده، موفق به ارائه دلایل و مدارک خود نشده باشد.

ه- «داور» خارج از حدود اختیارات خود رأی داده باشد. چنانچه موضوعات مرجوعه به داور قابل تفکیک باشد، فقط آن قسمتی از رأی که خارج از حدود اختیارات «داور» بوده، قابل ابطال است.

و- ترکیب یا آیین دادرسی هیأت داور مطابق توافقنامه داور نباشد و یا در صورت سکوت و یا عدم وجود توافقنامه داور، مخالف قواعد مندرج در این قانون باشد.

ز- رأی داور مشتمل بر نظر موافق و مؤثر داور باشد که جرح او توسط مرجع موضوع ماده ۶ پذیرفته است.

ح- در صورتی که موضوع اصلی اختلاف به موجب قوانین ایران قابل حل و فصل از طریق داور نباشد.

ط- در صورتی که مفاد رأی مخالف با نظم عمومی کشور باشد.

۲- درخواست ابطال رأی موضوع بند ۱ فوق ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ رأی داور اعم از رأی اصلاحی، تکمیلی یا تفسیری به معترض، باید به مرجع موضوع ماده ۶ تقدیم شود، والا مسموع نخواهد بود.

۳- دادگاه می‌تواند در مواردی که از او تقاضای ابطال رأی داور شده در صورت اقتضا و درخواست یکی از طرفین به منظور ایجاد فرصت برای هیأت داور جهت از سرگیری رسیدگی یا سایر اقدامهای مشابه که به نظر هیأت داور دلایل ابطال را منتفی می‌سازد، رسیدگی به تقاضای مذکور را برای مدتی که خود تعیین می‌کند به حال تعلیق درآورد.

فصل هشتم - اجرای رأی

ماده ۳۴ - اجرا

- ۱- به استثنای موارد مندرج در مواد ۳۳ و ۳۴ آرای داوری که مطابق مقررات این قانون صادر شود قطعی و پس از ابلاغ لازم الاجرا است و در صورت درخواست کتبی از دادگاه موضوع ماده ۶ ترتیبات اجرای رأی داوری داخلی به مورد اجرا گذاشته می‌شوند.
- ۲- طرفی که به استناد بند یک این ماده درخواست اجرای رأی را می‌کند باید نسخه اصل رأی را که تأیید شده یا کپی تصدیق شده آن را همراه با نسخه اصل توافقتنامه داوری مذکور در ماده ۷ یا نسخه تصدیق شده آن را به دادگاه موضوع ماده ۶ تسلیم نماید.
- ۳- در صورتی که یکی از طرفین از دادگاه موضوع ماده ۶ قانون درخواست ابطال رأی داوری را به عمل آورده باشد و طرف دیگر تقاضای شناسایی یا اجرای آن را کرده باشد، دادگاه می‌تواند در صورت درخواست متقاضی شناسایی یا اجرای رأی، مقرر دارد که درخواست کننده ابطال تأمین مناسب بسپارد.

فصل نهم - سایر مقررات

ماده ۳۵ - قوانین دیگر و معاهدات

- ۱- داوری اختلاف تجاری بین‌المللی موضوع این قانون از شمول قواعد داوری مندرج در قانون آیین دادرسی مدنی و سایر قوانین و مقررات مستثنی است.
- ۲- این قانون نسبت به سایر قوانین جمهوری اسلامی ایران که به موجب آنها اختلافات خاصی را نمی‌توان به داوری ارجاع کرد، تأثیری نخواهد داشت.
- ۳- در صورتی که در معاهدات و توافقه‌های میان دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر دول ترتیبات و شرایط دیگری برای داوریه‌های موضوع این قانون مقرر شده باشد، همان ترتیبات و شرایط متبع خواهد بود.

